

Asia: VN/26649/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta Kansalliseksi metsästrategiaksi (KMS2035)

Luku 2: Toimintaympäristö

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 2: Toimintaympäristön muutos

Strategiassa huomioidaan ilmastonmuutoksen ja luontokadon aiheuttama eksistentiaalinen uhka ihmiskunnalle. Samoin mainitaan yritysten ja kuluttajien lisääntyneet vaatimukset metsätaloustuotteiden vastuullisuudelle, joka sisältää ekologiset ja ilmastonäkökulman. Toimenpideohjelmassa näitä näkökulmia ei kuitenkaan huomioida riittävästi.

Nykyisillä hakkuumäärillä ja liian nuorten metsien hakkuukierrolla on romahdutettu maankäyttösektorin hiilinielu ja uhataan metsien hiilivarastoja. Metsien hiilinielun ylläpito on kuitenkin Suomen ilmastostrategian perusta, joten sen tulee olla myös metsästrategian perusta. Hiilinielut on turvattava laskemalla hakkuutavoitteita ja pidentämällä metsänhakkuiden kiertoaikoja.

Ilmastonmuutoksen ja luontokadon kannalta kriittiset poliittiset päätökset tehdään tällä vuosikymmenellä. Luontokadon pysäyttämiseksi tarpeellisia toimenpiteitä ovat mm. EU:n biodiversiteettistrategian vaatima 30% suojelutavoite, kaikkien vanhojen metsien ja luonnonmetsien suojelu, hiilinielujen ylläpito sekä elinympäristöjen ennallistamistoimenpiteet. Suomeen kohdistuu poliittista painetta luonnonsuojelun tehostamiseen sekä EU:n että YK:n taholta ja tavoitteista lipsumisesta seuraa sanktioita. Globaalien ympäristöuhkien lieventämiseen tarvittavat toimenpiteet ovat sitä kalliimpia, mitä kauemmin niitä lykätään. Siksi ympäristönäkökohdat tulee nostaa metsästrategian keskiöön.

Metsien lisäsuojelu tulee sisällyttää kansalliseen metsästrategiaan. Uhanalaisten metsälajien määrä lisääntyi 17 lajilla vuosien 2009 ja 2019 uhanalaisuusarvioiden välillä (816 lajia v. 2010, 833 lajia v.2019). Se tarkoittaa, että luontokato Suomen metsissä etenee. Uhanalaisten lajien joukossa on useita aiemmin tavallisia lajeja, joiden kannat ovat viime vuosikymmeninä huolestuttavasti taantuneet. Luontokadon pysäyttämiseen ja uhanalaistumiskierteen katkaisuun on yksinkertaisena keinona metsäelinympäristöjen suojelu tai jättäminen metsätalouskäytön ulkopuolelle.

Metsälajiston monimuotoisuuden turvaamiseksi metsälain mukaisten säästettävien kohteiden olisi oltava lain minimiä suurempia ja mielellään ekologisesti kytkeytyneitä. Liian pienten suojelukohteiden kohtalona on surkastuminen ja lajien kato joka tapauksessa.

Lisäsuojelun huomioiminen riittävällä laajuudella metsästrategiassa ja metsäpolitiikassa helpottaa metsäalan yritysten tulevaisuuden toimintaympäristön ennakkointia. Hyvinvoivat, toimivat ekosysteemit ovat vastuullisen liiketoiminnan perusta. Luontokadon yhä jatkuessa Suomen metsäsektorin uskottavuus vastuullisena toimijana on vaakalaudalla.

Luvussa mainitaan metsistä saatava bioenergia siirtymäkauden ratkaisuna energiantuotannossa. Puun polttoon perustuvaa energiantuotantoa ei tule suosia, sillä se on vakava riski ilmastolle ja luonnon monimuotoisuudelle. Puun polton ilmastovaikutus on jopa suurempi kuin kivihiilen, kun huomioidaan metsän kaatamisesta ja hiilinielun pienenemisestä johtuva hiilivelka. Puun polttoon perustuvasta energiantuotannosta tulee siirtyä mahdollisimman nopeasti aidosti uusiutuviin, polttoon perustumattomiin energiantuotantomuotoihin.

Luku 3: Tahtotila

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Visio - Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille

Ei kommentoitavaa.

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Strategiset päämäärät ja tavoitteet

Otsikkotasolla tavoitteet ovat hyviä. Toimeenpanopuolen menetelmissä ja keinoissa on korjattavaa. Tavoitteisiin tulee lisätä suojelualojen kasvattaminen kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten mukaisesti. Talousmetsien luonnon elvyttäminen on kannatettava tavoite, mutta sen rinnalle tarvitaan myös metsien lisäsuojelua.

Luku 4.1 Hankesalkku ja 4.2 Kärkihankkeet

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 4.1: Hankesalkku ja 4.2: Kärkihankkeet

4.2.1 Strategiassa metsänkasvattamisen taustaoletuksena on jaksollinen kasvatus. Se on huono lähtökohta, sillä jaksollinen avohakkuumetsätalous on suomalaisen luontokadon ja metsämaan ilmastopäästöjen keskeisiä syitä. Jaksollisen kasvatuksen sijaan tulee suosia jatkuvapeitteiseen metsänkasvatukseen perustuvia metsänkäsittely- ja uudistusmenetelmiä. Hiilinielun ylläpitämisen rinnalla tulee kiinnittää erityistä huomiota metsien puuston ja maaperän hiilivaraston ylläpitoon. Yksinkertaisia, kustannustehokkaita keinoja hiilenhallintaan ovat metsien suojelu, jatkuvapeitteinen metsänkasvatus, kiertoaikojen pidentäminen ja pidättäytyminen maanmuokkauksesta.

4.2.2 Elonkirjoluovussa toimenpideosiossa toistuu sana ”kehitetään”, mutta konkretia uupuu. Luvussa voisi rohkeammin nostaa jo toimiviksi todettuja menetelmiä esim. vesiensuojelussa ja suometsien hoidossa. Tavoitteisiin tulee lisätä suojelualojen lisääminen erityisesti Etelä-Suomessa. Tässä

keskeisenä keinona on nimenomaan Metso-ohjelman rahoituksen turvaaminen. Lisäksi tulee täsmentää, miten toimenpiteitä toteutetaan valtion omistamissa metsissä.

4.2.3 Kattava tiedon lisääminen metsien monimuotoisuusarvoista edellyttää metsien maastokartoituksia, mikä vaatii taloudellisia panostuksia. Lajistokartoitusten teettäminen ja rahoitus on kirjattava toimenpideohjelmaan.

EU- ja muun kansainvälisen vaikuttamisen lähtökohdaksi tulee ottaa luontokadon ja ilmastonmuutoksen torjuminen. Suomen tulee osoittaa johtajuutta kansainvälisten ympäristökriisien ratkaisussa ja johtaa esimerkillä.

Retkeilyaluiden kehittäminen ja nuorten huomioiminen ansaitsevat erityiskiitoksen.

Retkeilyalueita tulee kehittää retkeilyn ja virkistykseen tarpeet edellä. Kaupunkimetsissä tehtyjen tutkimusten perusteella ihmiset kokevat luonnontilaisen metsän kaikkein elvyttävimmäksi ympäristöksi. Retkeilyalueilla tulee sallia vain luontoarvoja ylläpitävät hoitotoimet eikä muuta metsänkäsittelyä.

Muuta kommentoitavaa

Muuta kommentoitavaa

Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri vaatii eteläisen Suomen viimeisten vanhan metsän sirpaleiden nopeaa suojelua. Metsästrategiassa tätä tavoitetta voidaan edistää kirjaamalla lisäsuojelun tarve selkeästi strategian toimenpiteisiin. Pääasiallisia toteutuskeinoja ovat yksityisten metsänomistajien kannustaminen maidensa suojeluun (Metso-ohjelma) sekä toimenpiteet valtion omistamilla mailla. Metsähallituksen talousmetsät Etelä-Suomessa (eteläboreaalaisella vyöhykkeellä) tulee siirtää metsätalouskäytön ulkopuolelle, suojella ja ennallistaa. Lisäksi tulee perustaa kansallispuisto Evolle. Suojelutoimien lisäksi Etelä-Suomen talousmetsien luonnon monipuolistamiseen ja elvyttämiseen on panostettava. Nykyiset ”puupellot” ovat alttiita metsätuhoille ja niiden eläimistö, erityisesti linnusto, on yksipuolistunut huolestuttavasti.

Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri kiittää lausuntomahdollisuudesta.

Rosberg Ina
Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri